

Strukturbillede Østjylland

FORMÅL

Projektets overordnede formål er at udvikle et sammenhængende og overordnet strukturbillede for Østjylland. Projektet er opdelt i to faser. Formålet i første fase er at udarbejde et vidensgrundlag og opstille en række scenarier. Vidensgrundlaget og strukturbilledet skal sikre, at Den Østjyske Millionby udvikler sig i en visionær og bæredygtig retning samt give borgerne et godt livsgrundlag og sikre erhvervslivet gode rammer for vækst.

PROJEKTET

Projektet vil tage udgangspunkt i analyser af erhvervsstrukturen, bystrukturen, landskabsstrukturen, den blå struktur, og det der binder byerne sammen – trafikstrukturen.

Projektet går ud på at skabe strukturelle billeder af det store og i dag mere eller mindre sammenhængende byområde i Østjylland. Det skal ikke kun være motorvejen, der sammenbinder de spredte byer og byområder, det drejer sig om at skabe en attraktiv byregion igennem lokalisering af erhverv og boliger samt fritidsfaciliteter samt sikre gode forbindelse såvel indenfor millionbyen som til det øvrige Danmark og udlandet.

UDGANGSPUNKTET I STRUKTURBILLEDET VIL PRIMÆRT VÆRE:

- Hvordan er erhvervsstrukturen koblet sammen? I Østjylland er der en stærk lænke mellem landbrugsproduktionen, forædlingsindustrien og vidensinstitutioner. Hvordan kan denne forstærkes? Hvor er eksportindustrien forandret, hvor er serviceerhvervene placeret, og hvordan klarer de konkurrencen? Hertil kommer spørgsmålet om, hvordan logistikerhvervene får gode omladningsforhold og mulighed for at betjene byerne uden at de kommer til at dominere bymiljøet.
- At se på hvordan den eksisterende bebyggelsesstruktur kan suppleres i oplandet til byen, og hvordan der kan etableres nye attraktive fortætningspunkter til at klare Østjyllands befolkningsvækst. I den forbindelse skal der også ses på hvordan handlen, fritidslivet og turismen kan sammenkobles.
- Den fremtidige mobilitet i netværksbyen vil også være et grundelement. Mobiliteten vil tage udgangspunkt i mulighederne for både gående, cyklende, den kollektive trafik (regionaltog, letbanen og busser) og bilen. Hvordan kan kommende fortætningspunkter blive betjent med letbane, cykelstier, selvkørende elbusser mv. og hvilket overordnede centre skal sammenbindes effektivt mv.
- Landskabstrækkene, som går på tværs og gennemskæres af motorvejene. Der skal ses på hvordan byområder og de landskabelige strukturer kan få et større samspil.
- Hvordan kan de blå elementer – søerne, åerne, fjordene, bugten og havet inddrages og udnyttes mere som et rekreativt element, og hvordan vil og kan klimaforandringerne spille ind på både den rekreative struktur og på bebyggelsesstrukturen?
- Spørgsmålet om kulturel identitet og identifikation skal adresseres. Som en del af kortlægningen skal det indkredses hvilke elementer – med fokus på det fysiske, arkitektoniske – der er og kan være bærende i forhold til en fremtidig identifikation med en østjysk millionby. Spørgsmålet er centralt og også umuligt at sige noget endeligt om. Men det skal adresseres i arbejdet og planen.
- Som et sidste men ikke mindre væsentligt element skal hele bæredygtighedstanken være et gennemgående hovedelement i hele arbejdet herunder FN's verdensmål. Her tænkes der specielt på den miljømæssige bæredygtighed og netværksbyens sociale sammenhængskraft.

BAGGRUND OG TIDSPLAN

Realdania har bevilget Arkitektskolen Aarhus kr. 2 mio. til en første fase, hvor der skal ske en kortlægning og analyse af potentialerne til at skabe et fælles strukturbillede. Hertil kommer ressourcer fra de to Business regioner og fra Dansk Byplanlaboratorium.

1. fase består af interviewrunde med et repræsentativt udsnit af aktører (sep.-okt. 2018), kortlægning og analyse af den østjyske millionby (sep. 2018-februar 2019), afholdelse af følgende workshops (okt. 2018-jan.2019)

- a. Byudvikling og nye mobilitetsteknologier (trafik, erhverv, bolig fritid, detailhandel)
- b. Østjyllands styrkepositioner i forhold til andre vækstområder i Danmark og Nordeuropa
- c. Hvordan udvikles et bæredygtigt Østjylland? (klimasikring, balanceret by- og landskabsudvikling)

Der opstilles i anden fase et genkendeligt strukturbillede, som kan give den østjyske millionby yderligere attraktivitet og en identitet, der kan vinde både politisk og folkelig opbakning.

ORGANISATION

Der er nedsat tre grupper til gennemførelse af projektets første fase:

Projektgruppen, som er forankret på Arkitektskolen Aarhus, består af Professor Tom Nielsen og de to byplankonsulenter Boris Brorman Jensen, BBJ og Holger Bisgaard, Bisgaards Kontor. Projektgruppen skal stå for det daglige arbejde med at udarbejde ovenstående arbejdsopgaver.

Advisory Board:

Stadsdirektør Niels Højberg, Aarhus kommune, formand
Kommunaldirektør Thomas Boe fra Kolding Kommune, næstformand
Kommunaldirektør Niels Nybye Ågesen, Vejle Kommune
Professor emeritus Jens Kvorning, Kunstakademiets Arkitektskole
Professor Karl Otto Ellefsen, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo,
Professor Kristine Jensen, Kristine Jensens Tegnesteue / Kunstakademiets Arkitektskole,
Professor Petter Næss, Norges Miljø og Biovidenskabelige Universitet, Oslo,
Direktør Søren Boyer Nielsen, Danmarks Naturfredningsforening,
Lektor Mikkel Thelle, Aarhus Universitet, leder af Dansk Center for Byhistorie,
Forskningschef Charlotte Bundgaard, Arkitektskolen Aarhus.

Byplanlaboratoriet er sekretær.

Styregruppen består af programleder Astrid Bruus Thomsen, Realdania, direktør Morten Rettig, Trekantområdet Danmark, sekretariatschef Jane Baad Jensen, Business Region Aarhus samt projektgruppen Boris Brorman Jensen, Tom Nielsen, Holger Bisgaard. Byplanlaboratoriet er sekretær.